

Ware Christelijke Religie

Vervolg van hoofdstuk 9

over het Berouw.

567. Hieraan zullen vier gedenkwaardigheden worden toegevoegd; de eerste is deze:

Ik werd plotseling door een bijna dodelijke ziekte aangegrepen; een drukkend gevoel belaste mijn hoofd.

Een verpestende rook werd binnengelaten uit het Jeruzalem, dat Sodom en Egypte wordt genoemd (Openbaring 11:8).

Ik was halfdood en had hevige pijnen en ik verwachtte mijn einde.

Zo lag ik gedurende drie en een halve dag in mijn bed, mijn geest onderging deze pijn en als gevolg daarvan mijn lichaam.

Ik hoorde rondom mij stemmen: ‘Ziet, hij ligt dood op de straat van onze stad, hij, die de boetedoening tot vergeving van de zonde gepredikt heeft, en dat Christus alleen, Mens is.’ Ze vroegen aan enigen uit de geestelijkheid of deze een begrafenis waardig was.

Ze zeiden: ‘Neen, hij moet blijven liggen opdat men hem kan aanschouwen’; ze gingen heen en kwamen terug om mij belachelijk te maken.

Naar waarheid geschiedde zo met mij, toen ik het elfde hoofdstuk van de Openbaring aan het schrijven was.

Toen werden harde woorden van de spotters gehoord, vooral deze: ‘Hoe kan men boete doen zonder geloof; hoe kan de mens Christus als God aanbidden? Daar we om niet zalig worden zonder enige verdienste van onze kant, wat is dan anders nodig dan het geloof-alleen, dat God de Vader de Zoon heeft gezonden om de verdoemenis van de wet weg te nemen en Zijn verdienste aan ons toe te rekenen? Zo rechtvaardigt Hij ons voor Hem en spreekt ons vrij van onze zonden door de verklaring van een priester, en dan geeft Hij de Heilige Geest die al het goede in ons uitwerkt.

Zijn deze dingen niet volgens de Schrift en ook volgens de rede?’ De menigte omstanders applaudisseerde na deze woorden en ik hoorde dit zonder te kunnen antwoorden, omdat ik daar als bijna dood neerlag.

Maar na drie en een halve dag herkreeg mijn geest kracht, en ging ik, in de geest, uit de straat in de stad en zei opnieuw: ‘Doet boete en geloof in Christus en uw zonden zullen vergeven worden en u zult zalig worden; en zo niet, zult u vergaan.

Heeft niet de Heer Zelf boetedoening tot vergeving van de zonden gepredikt, en dat de mens in Hem geloven zou? Heeft Hij de discipelen niet bevolen, dat ze hetzelfde zouden preken? Volgt uit het dogma van uw geloof niet een volledig gebrek aan bezorgdheid ten aanzien van hoe u leeft?’ Maar ze zeiden: ‘Wat een onzin? Heeft niet de Zoon voldaan; rekt de Vader deze voldoening niet toe? En ons, die dit geloven, rechtvaardigt Hij zo.

Zo worden wij geleid door de geest van de genade; wat is dan de zonde in ons; wat heeft dan de dood met ons van doen? Begrijpt u dit Evangelie, u, prediker van zonde en berouw?’ Maar toen ging een stem van de hemel uit die zei: ‘Wat is het geloof van de onboetvaardige anders dan een dood geloof? Het einde komt, het einde komt over u, zelfverzekerden, die in uw eigen ogen schuldeloos en in uw geloof gerechtvaardigd denkt te zijn, u satans!’ Plotseling opende zich toen in het midden

van de stad een afgrond, en deze vergrootte zich, en de huizen vielen er in, het ene over het andere heen, en werden verzwolgen.

Direct daarop bruiste water uit de gapende kloof en overstroomde de verwoesting.

Toen zij op deze wijze verzonken en overstroomd waren, wilde ik graag hun lot in de diepte weten. Er werd mij uit de hemel gezegd: 'U zult zien en horen.' Toen verdwenen de wateren voor mijn ogen, waarmee ze waren overstroomd, want in de geestelijke wereld zijn wateren overeenstemmingen en verschijnen vandaar rondom hen die in valsheden zijn.

Ze verschenen toen aan mij op een zanderige grond waar ook steenhopen waren opgestapeld waar ze tussendoor liepen en jammerden dat ze uit hun grote stad waren neergeworpen.

Ze schreeuwden luid: 'Waarom is ons dit overkomen; zijn wij niet door ons geloof gereinigd, gezuiverd, gerechtvaardigd en geheiligd?' Anderen riepen: 'Zijn wij niet door ons geloof zo geworden, dat we voor God de Vader kunnen verschijnen, worden gezien, geacht, en voor de engelen verklaard als rein, zuiver, gerecht en heilig? Zijn wij niet verzoend, begenadigd, ontzondigd en zo van zonden vrijgesproken, gewassen en afgewist? Is de verdoemenis van de Wet niet door Christus opgeheven; waarom zijn we dan hier als verdoemden neergeworpen?' We hoorden een overmoedige prediker van zonde in onze grote stad: gelooft in Christus, en doet boete; hebben we niet in Christus geloofd door in Zijn verdienste te geloven? Hebben we niet boete gedaan door te belijden dat we zondaars zijn; waarom is ons dit dan overkomen?' Maar toen werd een stem gehoord die van de zijkant kwam: 'Kent u enige zonde waarin u bent; heeft u uzelf wel ooit onderzocht; heeft u daardoor enig boze als een zonde tegen God geschuwd? Wie dat niet schuwt, is daarin; is de zonde niet de duivel? Daarom bent u degenen waarover de Heer zegt: 'Alsdan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben voor u gegeten en gedronken, en U heeft in onze straten geleerd; maar Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet, vanwaar u bent; wijkt van Mij af, u allen, werkers van de ongerechtigheid' (Lucas 13:26, 27; Mattheüs 7:22, 23).

Gaat daarom heen, ieder tot zijn plaats; u ziet openingen in de hopen; gaat daar binnen en aan ieder van u zal werk gegeven worden om te doen, en u zult spijs ontvangen naar verhouding van het werk; zo u dit niet doet, zal de honger u weldra dwingen om er binnen te gaan'.

Daarna kwam er een stem uit de hemel tot enkelen op het land die buiten deze grote stad geweest waren, waarover eveneens gesproken is (Openbaring 11:13), die luid sprak: 'Past op, past op voor de omgang met dergelijke mensen; kunt u niet begrijpen, dat de boosheden die zonden en ongerechtigheden worden genoemd, de mens onrein en onzuiver maken? Hoe kan de mens daarvan anders gereinigd en gezuiverd worden dan door daadwerkelijk berouw en door het geloof in de Heer Jezus Christus? Daadwerkelijk berouw is: zichzelf onderzoeken, zijn zonden kennen en onderkennen, zich schuldig verklaren, ze voor de Heer belijden, smeken om hulp en macht teneinde ze te weerstaan en zich voortaan daarvan te onthouden en een nieuw leven te leiden; en al deze dingen als uit uzelf.

Doet dit een- of tweemaal per jaar, wanneer u tot de Heilige Communie nadert en als daarna de zonden, waaraan u zich schuldig hebt verklaard, terugkeren, zeg dan tegen uzelf: Ik wil deze dingen niet, omdat het zonden tegen God zijn; dit is daadwerkelijk berouw.

Wie kan niet begrijpen dat wie zichzelf niet onderzoekt en zijn zonden niet ziet, daarin blijft, aangezien al het boze van geboorte af aan aangenaam is; want het is aangenaam zich te wreken, te hoereren, te bedriegen, te lasteren en bovenal te overheersen uit eigenliefde.

Het aangename daarin bewerkt dat men het niet ziet; en als het eens gebeurt dat er gezegd wordt dat het zonden zijn, wordt het verontschuldigd vanwege het aangename ervan.

Ja, u bevestigt u er zelfs in met valse argumenten, dat het geen zonden zijn.

Dus blijft u daarin en begaat ze daarna meer dan tevoren en zo tot een punt tot u niet meer weet wat zonde is, ja, zelfs tot het punt dat u zich afvraagt of zonde wel bestaat.

Anders is het gesteld met eenieder, die daadwerkelijk boete doet; deze noemt zijn boosheden, die hij kent en erkent, zonden, en begint ze daarom te schuwen en zich daarvan af te wenden en tenslotte het aangename daarvan als onaangenaam te voelen.

En voor zoveel dit geschiedt, ziet en bemint hij de goedheden en voelt tenslotte het aangename daarvan, wat het aangename van de engelen in de hemel is.

In één woord, voor zoveel iemand de duivel achter zich werpt, wordt hij door de Heer aangenomen en uit Hem onderwezen, geleid, van boosheden afgehouden en in goedheden gehouden.

Dit is de weg; er is geen andere van de hel tot de hemel.' Het is wonderlijk dat bij de hervormden een soort van verzet, aarzeling en afkeer is ingeworteld wat de daadwerkelijke boetedoening betreft, die zo groot is, dat zij het niet op kunnen brengen, zichzelf te onderzoeken, hun zonden te zien en die voor God te belijden.

Het is alsof ontzetting hen overvalt, wanneer ze zich dit voornemen.

Ik heb zeer velen in de geestelijke wereld hierover ondervraagd en ze zeiden allen dat het hun krachten te boven ging.

Toen ze hoorden dat de rooms-katholieken dit niettemin wel doen, dus zichzelf onderzoeken en openlijk hun zonden belijden voor een monnik, waren ze zeer verwonderd.

Ze zeiden ook dat de hervormden dit niet in het verborgene voor God kunnen doen, hoewel dit hun evenzeer is opgelegd alvorens tot het Heilig Avondmaal te naderen.

Enigen die daar waren, onderzochten hoe dit kwam, en ze vonden dat het geloof-alleen zulk een staat van onboetvaardigheid en zulk een hart veroorzaakt.

Toen werd het hun gegeven te zien dat degenen van de rooms-katholieken, die Christus aanbidden en niet de heiligen aanroepen, zalig worden.

Hierna werd zoiets als een donderslag gehoord en een stem uit de hemel sprak: 'Wij zijn verwonderd! Zeg tot de groep van hervormden: Geloof in Christus, en doet boete en u zult zalig worden!' Ik zei dit en bovendien nog het volgende: 'Is niet de doop een sacrament van de boetedoening en vandaar een inleiding in de Kerk; wat beloven de peetouders voor de dopeling anders, dan dat hij voor de duivel en diens werken zal afzien? Is niet het Heilig Avondmaal een sacrament van de boetedoening en vandaar een inleiding in de hemel; wordt tot de communicanten niet gezegd, dat zij bovenal boete moeten doen alvorens te naderen tot het Heilig Avondmaal? Is niet de Catechismus de universele leer van de christelijke Kerk, die het berouw leert; wordt daar niet in de zes geboden van de tweede tafel gezegd: U zult dit en dat boze niet doen? Er wordt toch niet gezegd: U zult dit en dat goede doen! Hieruit kunt u weten, dat voor zoveel iemand van het boze afziet en zich daarvan afwendt, hij door het goede wordt aangedaan en dit liefheeft, en dat iemand van tevoren niet weet wat het goede is, ja zelfs evenmin wat het boze is'.

568. Tweede gedenkwaardigheid: Welk vroom en wijs mens wil niet het lot van zijn leven na de dood weten? Daarom zal ik de algemene dingen openbaren, opdat hij die weet.

Elk mens wordt na de dood teruggebracht in zijn uitwendige dingen waarin hij in de vorige wereld was.

Hij voelt dan dat hij nog leeft en dat hij in een andere wereld is en hij hoort dat boven hem de hemel is waar eeuwige vreugden zijn, en beneden hem de hel waar eeuwige smarten zijn.

Hij gelooft dan dat hij stellig in de hemel zal komen en hij spreekt vol inzicht en handelt voorzichtig.

Enigen zullen zeggen: 'Wij hebben zedelijk geleefd, eerbare dingen nagestreefd en niet met opzet het boze gedaan'.

Anderen zullen zeggen: ‘Wij hebben de tempels geregeld bezocht, de missen gehoord, de heilige beelden gekust en op de knieën gebeden.’ Weer anderen zullen zeggen: ‘Wij hebben aan de armen gegeven, de mensen in nood bijgestaan, vrome boeken gelezen en ook het Woord, en tal van dergelijke dingen meer.’ Nadat ze deze dingen echter gezegd hebben, staan daar engelen die zeggen: ‘Al deze dingen die u hebt vermeld, heeft u in de uitwendige dingen gedaan, maar u weet nog niet van welke aard u bent in de innerlijke dingen.

U bent nu geesten in een substantieel lichaam en de geest is uw innerlijke mens.

Het is deze in u die denkt wat hij wil, en wil wat hij liefheeft, en dit is de verlustiging van zijn leven. Elk mens begint vanaf zijn kindertijd het leven op het uitwendige niveau.

Hij leert zedelijk handelen en met inzicht spreken.

En wanneer hij een voorstelling van de hemel en van de gelukzaligheid daar heeft opgevat, begint hij te bidden, geregeld de tempels te bezoeken en de plechtigheden van de eredienst te vervullen.

Niettemin zal hij de boosheden, als die uit de aangeboren bron opspringen, in de boezem van zijn gemoed verbergen, en ze ook vernuftig omsluiëren met redeneringen uit drogredenen en wel dermate dat hij zelf niet weet, dat het boze het boze is.

Omdat dan de boosheden versluiërd zijn, en zoals met stof bedekt, denkt hij er verder niet aan en draagt er alleen zorg voor dat ze niet voor de wereld verschijnen.

Op deze wijze legt hij zich uitsluitend toe op een zedelijk leven in uitwendige dingen, en wordt zo een tweevoudig mens.

Hij wordt een schaap in de uitwendige dingen en een wolf in de inwendige.

Hij wordt zoals een gouden doosje waarin vergif zit; of zoals iemand met een bedorven adem, die iets aromatisch in de mond houdt opdat zijn omgeving dit niet zal merken; en hij wordt zoals het vel van een muis, dat naar balsem ruikt.

U zegt dat u zedelijk heeft geleefd en dat u zich hebt gewijd aan vrome studies, maar ik vraag u of u ooit uw innerlijke mens hebt onderzocht en daar hebt waargenomen: begeerten tot wraakneming tot aan moord toe, naar wellust tot aan echtbreuk toe, naar bedrog tot aan diefstal toe, naar leugen tot aan valse getuigenis toe? In vier geboden van de Decaloog wordt gezegd: Gij zult deze dingen niet doen; en in de twee laatste wordt gezegd: Gij zult deze dingen niet begeren.

Gelooft u dat uw innerlijke mens in deze dingen gelijk is geweest aan uw uitwendige mens? Als u dit gelooft, dwaalt u mogelijk.’ Maar hierop antwoordden ze: ‘Wat is de innerlijke mens; is deze en de uitwendige mens niet een en dezelfde? Wij hebben van onze geestelijken gehoord, dat de innerlijke mens niet iets anders is dan het geloof, en dat de vroomheid van de mond en de zedelijkheid van het leven daarvan de tekenen zijn, omdat ze de werking daarvan zijn.’ Hierop antwoordden de engelen: ‘Het zaligmakende geloof is in de innerlijke mens, zo ook de naastenliefde, en daaruit is de trouw en de christelijke zedelijkheid in de uitwendige mens.

Wanneer eerder genoemde begeerten in de innerlijke mens, dus in de wil en vandaar in de gedachte blijven, en u daardoor deze dingen innerlijk liefheeft, maar toch in de uitwendige dingen anders handelt en spreekt, dan is het boze bij u boven het goede, en het goede beneden het boze.

Daardoor is er, hoe u ook schijnt te spreken zoals vanuit het verstand en handelt vanuit de liefde, innerlijk het boze, en dit is op deze wijze listig omsluiërd.

U bent dan als listige apen, die handelingen verrichten die op menselijke handelingen lijken, terwijl hun hart daar niet in is.

Maar van welke aard uw innerlijke mens is, waarvan u niets weet, aangezien u zich niet heeft onderzocht en u na het onderzoek geen boete gedaan heeft, zult u na enige tijd zien, als u van de uitwendige mens ontdaan en in de innerlijke mens zult worden binnengelaten.

Als dit eenmaal geschiedt zult u niet meer herkend worden door uw metgezellen, noch door uzelf.

Ik heb boze mensen gezien, die zich voordeden als ethisch, als wilde dieren, die hun naaste met woeste ogen aankeken, gloeiend van dodelijke haat en God lasterend, die zij in de uitwendige mens hadden aanbeden.’ Nadat ze dit hadden gehoord, trokken ze zich terug en de engelen zeiden: ‘U zult

hierna het lot van uw leven zien, want binnenkort wordt u de uitwendige mens afgenomen en zult u de innerlijke mens binnengaan, die nu uw geest is.'

569. Derde gedenkwaardigheid:

Elke liefde bij de mens ademt een verlustiging uit, waardoor deze zich laat voelen, eerst in de geest en van daaruit in het lichaam.

Die verlustiging van zijn liefde tezamen met de bekoring van de gedachte maakt het leven van de mens uit.

Deze verlustigingen en bekoringen worden slechts zwak door de mens gevoeld, zolang hij in het natuurlijke lichaam leeft, daar dit lichaam ze opzuigt en afstompt.

Na de dood echter, als het materiële lichaam is weggenomen en dus de bedekking of bekleding van de geest verwijderd is, worden de verlustigingen van zijn liefden en de bekoringen van zijn gedachten volledig gevoeld en waargenomen en, wat wonderbaarlijk is, soms zelfs in geuren.

Vandaar komt het dat in de geestelijke wereld allen overeenkomstig hun liefden worden vergezelschaft, zowel in de hemel als in de hel.

De geuren, waarin de verlustigingen van de liefden in de hemel veranderd worden, worden alle waargenomen zoals welriekende, zoete geuren, liefelijke uitwasemingen en verrukkelijke gewaarwordingen, zoals men 's morgens in de lente waarneemt in tuinen, bloembedden, velden en bossen.

De geuren echter waarin de verlustigingen van de liefden zijn van degenen die in de hel zijn, worden veranderd in en waargenomen als walm, stanken en luchten van verrotting, die opstijgen van latrines, lijken en poelen vol vuilnis en drek.

Wat wonderbaarlijk is, de duivels en satans daar nemen ze waar als balsemgeuren en als kruiden en wierook, die hun neusvleugels en harten verkwikken.

In de natuurlijke wereld is het ook de dieren, vogels en insecten gegeven, zich naar de geuren een gezelschap te kiezen, maar de mens nog niet, vooraleer zij hun lichamen als omhulsel hebben afgelegd.

Vandaar komt het dat de hemel met uiterste zorg geordend is naar alle verscheidenheden van de liefde van het goede, en de hel vanuit het tegenovergestelde naar alle verscheidenheden van de liefde van het boze.

Door deze tegenovergesteldheid, is er tussen de hemel en de hel een afgrond, die niet overschreden kan worden.

Zij immers die in de hemel zijn kunnen niet enige reuk van de hel verdragen, daar die walging en braken opwekt, en hen met onmacht bedreigt wanneer ze die ruiken.

Iets dergelijks geschiedt met hen die in de hel zijn als ze het midden van die afgrond overschrijden. Ik zag eens een zekere duivel die uit de verte als een *pardel*¹⁾ verscheen en enige dagen tevoren bij de engelen van de laagste hemel gezien was.

Hij wist hoe hij zich moest vermommen als een engel van het licht.

Hij passeerde het midden van de afgrond en ging tussen twee olijfbomen te staan, zonder enige geur te ruiken die aan zijn leven vijandig was.

De reden hiervan was, dat er geen engelen aanwezig waren; zodra zij echter wel aanwezig waren, kreeg hij stuiptrekkingen en viel met verlamde ledematen neer.

Toen verscheen hij als een grote slang die zich in kringen wond en zich tenslotte naar beneden wentelde in de afgrond.

Hij werd daar door zijn metgezellen opgenomen en naar een grot overgebracht, waar hij door de smerig ruikende lucht van zijn lusten weer opleefde.

Eens zag ik ook een zekere satan, die door zijn metgezellen bestraft werd.

Ik vroeg naar de reden, en er werd gezegd dat hij met dichtgestopte neusvleugels naar diegenen was gegaan die in de geur van de hemel waren en dat hij was teruggekomen en die geur op zijn kleding met zich had meegebracht.

Het is enige malen gebeurd, dat uit een open grot van de hel een lucht als van een verrottend lijk langs mijn neusvleugels streek, waarop ik het gevoel kreeg of ik moest braken.

Hieruit kan men zien, vanwaar het komt, dat in het Woord de reuk de gewaarwording betekent, want er wordt meermalen gezegd, 'dat Jehovah van de brandoffers een liefelijke reuk geroken heeft'; en verder 'dat de olie voor de zalving en de wierook uit welriekende ingrediënten werden bereid'; en omgekeerd, 'dat de zonen van Israël bevolen werd, de onreine dingen uit hun tentenkamp weg te dragen naar buiten, en dat ze hun ontlasting zouden begraven en bedekken', (Deuteronomium 23:12,13).

De oorzaak hiervan was deze, dat de legerplaatsen van Israël de hemel uitbeeldden, en de woestijn buiten de legerplaats de hel uitbeelde.

¹⁾ een pardel – luipaardachtige

570. Vierde gedenkwaardigheid: Eens sprak ik met een nieuw aangekomen geest, die, toen hij in de wereld was, veel over de hemel en de hel had nagedacht.

Onder nieuw aangekomen geesten worden de pas overleden mensen verstaan, die, omdat ze dan geestelijke mensen zijn, geesten worden genoemd.

Deze begon, zodra hij in de geestelijke wereld binnentrad, op gelijke wijze over de hemel en de hel te denken.

Hij verscheen zichzelf blij toe als hij over de hemel, en in droefenis als hij over de hel nadacht.

Toen hij bemerkte dat hij in de geestelijke wereld was, vroeg hij meteen waar de hemel en waar de hel was, en verder wat en van welke aard de een en de ander was.

Ze antwoordden: 'De hemel is boven uw hoofd en de hel is onder uw voeten, want nu bent u in de wereld der geesten, die in het midden is tussen hemel en hel; maar wat en van welke aard de hemel en de hel zijn, kunnen we niet in enkele woorden beschrijven.' Toen, aangezien hij brandde van verlangen om dit te weten, wierp hij zich op de knieën en bad innig tot God, om onderwezen te worden.

En ziet, een engel verscheen aan zijn rechterhand, deze richtte hem op en zei: 'U hebt gesmeekt om over de hemel en de hel onderwezen te worden; onderzoek en leer wat verlustiging is en u zult dit leren kennen.' De engel werd, nadat hij dit gezegd had, opgeheven.

Toen zei de nieuw aangekomen geest bij zichzelf: 'Wat wil dat zeggen: onderzoek en leer wat verlustiging is, en u zult leren kennen wat en van welke aard de hemel en de hel zijn.' Hij ging meteen weg van die plaats en zwierf rond, en degenen die hij ontmoette sprak hij aan met: 'Zeg mij als u wilt, wat verlustiging is?' Sommigen zeiden: 'Wat is dat voor een vraag; wie weet niet wat verlustiging is? Is het niet vreugde en blijdschap; daarom is verlustiging gewoon verlustiging, de ene evenzo als de andere; wij kennen geen onderscheid.' Anderen zeiden dat verlustiging een lachen van het gemoed was, want als het gemoed lacht, is het gezicht vrolijk, de spraak schertsend, het gebaar spelend, en de hele mens in verlustiging.

Weer anderen zeiden echter: ‘Verlustiging is niets anders dan feestmalen bezoeken en lekkernijen te eten en drinken en edele wijnen tot aan een roes te zwelgen, en over verschillende dingen keuvelen, vooral over de spelen van Venus en Cupido.’ Toen hij dit gehoord had zei de pas aangekomen geest verontwaardigd tegen zichzelf: ‘Deze antwoorden zijn plat en onbeleefd; zulke verlustigingen zijn noch de hemel noch de hel, och, mocht ik toch wijze mensen ontmoeten.’ Hij ging van hen weg en vroeg waar hij wijzen kon vinden.

Toen werd hij door een zekere engelgeest gezien, die tegen hem zei: ‘Ik bemerk dat u een vurig verlangen heeft om te weten wat het universele van de hemel en het universele van de hel is en aangezien dit een verlustiging is, zal ik u naar een heuvel leiden, waar dagelijks diegenen samenkomen, die de werkingen onderzoeken, en anderen die de oorzaken opsporen, en weer anderen die einddoelen onderzoeken.

Degenen die de werkingen onderzoeken worden geesten van de wetenschappen genoemd, en abstract genomen: wetenschappen; degenen die de oorzaken opsporen worden geesten van inzicht genoemd, abstract genomen: inzichten; en zij die de einddoelen onderzoeken, worden geesten van wijsheid genoemd en abstract genomen: wijsheden.

Onmiddellijk boven hen in de hemel zijn de engelen die uit de einddoelen de oorzaken zien, en uit de oorzaken de werkingen; door deze engelen hebben die drie groepen hun verlichting.’ Toen nam hij de nieuw aangekomen geest bij de hand en leidde hem op de heuvel en tot de groep die uit diegenen bestond die de einddoelen onderzoeken en wijsheden worden genoemd.

Hij zei tegen hen: ‘Vergeeft u me, dat ik tot u ben opgeklommen; de reden hiervan is deze, dat ik van mijn jongensjaren af over de hemel en de hel heb nagedacht, en ik ben nog maar net in deze wereld aangekomen, en enigen die aan mij zijn toegevoegd zeiden dat hier de hemel is, boven mijn hoofd en de hel onder mijn voeten.

Ze zeiden echter niet wat en van welke aard de een en de ander was.

Daarom heb ik, omdat ik angstig werd daar ik er steeds aan moest denken, tot God gebeden, en toen stond een engel naast me die zei: onderzoek en leer wat verlustiging is en u zult het erkennen.

Ik heb onderzocht, maar tot nu toe tevergeefs.

Ik verzoek u daarom mij te leren wat verlustiging is’.

Hierop antwoordden de wijsheden: ‘De verlustiging is het al van het leven voor allen in de hemel en het al van het leven voor allen in de hel; voor hen die in de hemel zijn, is het de verlustiging van het goede en het ware, maar voor hen die in de hel zijn, is het de verlustiging van het boze en valse.

Alle verlustiging immers behoort tot de liefde, en de liefde is het ‘zijn’ van het leven van de mens.

Vandaar dat de mens mens is overeenkomstig de hoedanigheid van zijn liefde, evenzo is hij mens overeenkomstig de hoedanigheid van zijn verlustiging.

De werkzaamheid van de liefde geeft het gevoel van de verlustiging; in de hemel is die werkzaamheid met wijsheid, in de hel met waanzin; beide brengen in een bepaalde zaak een verlustiging teweeg.

Maar de hemelen en de hellen zijn in tegenovergestelde verlustigingen, de hemelen in de liefde van het goede en vandaar in de verlustiging van weldoen, maar de hellen in de liefde van het boze en vandaar in de verlustiging van kwaad doen.

Omdat u nu weet wat verlustiging is, zult u nu leren kennen wat en van welke aard de hemel en de hel is.

Maar onderzoek en leer nog verder, wat verlustiging is, door hen die de oorzaken nasporen, en inzichten worden genoemd.

Hiervandaan zijn ze aan de rechterzijde.

Hij ging naar hen toen en vertelde de reden van zijn komst en verzocht hun dat ze hem onderwijzen zouden wat verlustiging is.

Verheugd over deze vraag zeiden ze: ‘Het is waar, dat wie de verlustiging kent, weet wat en van welke aard de hemel en de hel is.

De wil waaruit de mens mens is, wordt ook zelfs niet voor het geringste deel voortbewogen tenzij door de verlustiging, want de wil is, op zichzelf beschouwd, niets anders dan de aandoening van een bepaalde liefde, dus van een bepaalde verlustiging.

Want, wat het willen veroorzaakt, is iets van aandoening of lust en vandaar iets prettigs.

Aangezien de wil het verstand tot denken aanzet, bestaat er niet het minste van een gedachte, tenzij door de invloeiende verlustiging van de wil.

Dat dit zo is, vindt zijn oorzaak hierin, dat de Heer door middel van de invloeiing uit Zichzelf alle dingen van de ziel en alle dingen van het gemoed bij engelen, geesten en mensen in beweging zet. Hij zet ze in beweging door de invloeiing van de liefde en de wijsheid; en deze invloeiing is de werkzaamheid zelf, waaruit alle verlustiging voortkomt.

In haar oorsprong wordt dit genoemd het gezegende, het zalige en het geluk, en in de afleidingen, de verlustiging, het bekoorlijke en het genotvolle, en in alomvattende zin, het goede.

Maar de geesten van de hel misvormen alle dingen bij zichzelf, dus het goede in het boze, en het ware in het valse, terwijl de verlustiging aanblijft, want zonder de bestendigheid van de verlustiging zouden ze geen wil hebben, noch gevoel, dus geen leven.

Hieruit blijkt duidelijk, wat en hoedanig en vanwaar de verlustiging van de hel is en ook wat, hoedanig en vanwaar de verlustiging van de hemel is.' Na deze dingen te hebben gehoord, werd hij tot de derde groep gebracht, waar diegenen waren, die de werkingen nazoeken en wetenschappen worden genoemd; dezen zeiden: 'Daal af in het lagere land en klim omhoog in het hogere land; u zult daarin de verlustigingen zowel van de hemel als van de hel gewaarworden en voelen'.

Maar ziet, toen opende zich op een zekere afstand van hen de grond en door de opening klommen drie duivels omhoog, die als in een vuurgloed verschenen door de verlustiging van hun liefde.

Daar de engelen die de nieuweling-geest vergezelden, gewaarwerden, dat deze drie door een beschikking van de voorzienigheid uit de hel waren opgeklommen, riepen ze de duivels toe: 'Komt niet naderbij, maar vertel ons vanaf de plaats waar u nu bent, iets over uw verlustigingen'.

Ze antwoordden: 'Weet dit, dat iedereen, hetzij hij goed of boos wordt genoemd, in zijn verlustiging is, de zogenaamde goede mens in de zijne en de zogenaamde boze mens in de zijne.' De engelen vroegen: 'Wat is uw verlustiging?' Ze zeiden dat het was in hoereren, wraak nemen, bedriegen, lasteren.

De engelen vroegen verder: 'Van welke aard zijn uw verlustigingen?' Ze zeiden dat die door anderen werden waargenomen als de stank van drek en als de lucht van rottende lijken en als de dampen van urine.

Ze vroegen opnieuw: 'Zijn deze dingen voor u aangenaam?' Hierop antwoordden ze dat die hoogst aangenaam waren en toen zeiden de engelen: 'Dan bent u zoals de onreine beesten die daarin leven.'

Ze antwoordden daarop: 'Als dat zo is, dan zijn we dat, maar dergelijke dingen zijn verrukkingen voor onze neusvleugels.

Het is iedereen toegestaan in zijn verlustiging te zijn, ook in de alleronreinste, zoals zij dit noemen, als hij maar niet de goede geesten en de engelen bestookt.

Maar daar wij uit onze verlustiging niet anders kunnen dan hen te bestoken, worden we in tuchthuizen geworpen waar we harde dingen verduren.

Om daar te zijn, verstoken en weggeleid van onze verlustigingen, is datgene wat de marteling van de hel wordt genoemd; het is ook een innerlijke pijn.' De engelen vroegen: 'Waarom heeft u de goeden bestookt? Hierop zeiden ze: 'We konden niet anders; het is alsof ons een woede overvalt als we een engel zien en de goddelijke sfeer van de Heer om hem heen voelen'.

Wij antwoordden daarop: 'Dan bent u ook als de wilde dieren'.

Meteen daarop, toen ze de nieuweling-geest met de engelen zagen, overviel de duivels een woede, die verscheen als het vuur van de haat.

Opdat ze geen schade konden berokkenen, werden ze daarop in de hel teruggeworpen.

Daarna verschenen de engelen, die uit de einddoelen de oorzaken zagen, en door de oorzaken de werkingen.

Ze waren in de hemel boven de drie groepen en werden gezien in een blinkend wit licht, dat zich ontrolde in spiraalvormige rondingen en waarin een ronde krans van bloemen was, die op het hoofd van de nieuweling-geest werd geplaatst.

Toen klonk daaruit een stem: 'Deze lauwerkrans wordt u daarom gegeven, omdat u van uw jongensjaren af aan hebt nagedacht over de hemel en de hel'.

Uitgave: Swedenborg Boekhuis 2011 - www.swedenborg.nl